

Archeologienota Zwevezele Velddreef

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

10-1-2023

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Zwevezele Velddreef (deelgemeente van Wingene, provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied en waarbij de totale oppervlakte van de bodemingrepen groter is dan 5000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is gelegen in een landelijke omgeving, in het uiterste noordwesten van het grondgebied van de fusiegemeente Wingene. Het maakt deel uit van de deelgemeente Zwevezele, op ca. 3,6km ten noordwesten van de dorpskern. Net ten westen van het plangebied is de E403 Brugge-Kortrijk gelegen, die hier ook de grens vormt van Wingene/Zwevezele en Lichtervelde. Iets verder ten noorden bevindt zich de grens met Oostkamp/Ruddervoorde. De Velddreef is een smalle lokale weg met erlangs landbouwgronden en enkele verspreid gelegen hoeves. Het plangebied, ten westen van de Velddreef, is 33 110m² groot en heeft een min of meer rechthoekige vorm. Het is onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond.

Het plangebied is gelegen op lagere overgangsgonden tussen een zandrug in het zuiden en een beekvallei in het noorden. Deze beekvallei bevindt zich op ruime afstand ten noorden van het terrein, in de dichtere omgeving zijn geen natuurlijke waterlopen van betekenis gelegen. Het terrein kent een komvorm, met de laagste waarden (+19m TAW) centraal in het noordelijke deel van het plangebied. Deze komvorm vangt het water op van de aangrenzende hogere gronden ten westen, zuiden en oosten (+19,50 tot +20m TAW). Op het plangebied zijn matig natte (lemig) zandbodems met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont aanwezig. Het terrein kwam pas in de loop van de 19de eeuw in cultuur, voordien maakte het deel uit van een groter gebied met heide, drassige zones en vijvers. Op basis van de beschikbare historische kaarten was het terrein sinds minstens 1777 onbebouwd; op dat moment was het heidegrond, later werd een deel van het terrein bebost om vervolgens eind 19de-begin 20ste eeuw in gebruik te komen als landbouwgrond. Op archeologisch vlak is de omgeving van het plangebied ongekend.

Om de waterhuishouding van het komvormige terrein te verbeteren wordt in het laagst gelegen deel van het terrein een langwerpig waterbekken met een oppervlakte van ca. 1380m² (69 x 20m) aangelegd; het diepste punt zal tot bijna 5m onder het maaiveld komen. De naastliggende gronden worden opgehoogd met de uitgegraven grond, die rechtstreeks op het huidige maaiveld wordt aangebracht. Waar er wordt opgehoogd, wordt voorafgaand geen teelaarde afgegraven. De ophoging varieert van enkele cm tot ca. 50cm. De compactie die het ophogingspakket zal veroorzaken aan het onderliggende teelaardepakket is verwaarloosbaar.

Enkel het uitgraven van het waterbekken (1380m²) heeft een reële bodemimpact; dit gaat meerdere meter diep en zal een potentieel archeologisch niveau vernielen. Door het gebrek aan archeologisch onderzoek is de archeologische verwachting van het plangebied en de omgeving moeilijk in te schatten. In ieder geval is dit een omgeving die minstens sinds de late middeleeuwen weinig aantrekkelijk was voor menselijke aanwezigheid. Als er al een verwachting kan opgesteld worden, dan betreft het een (lage) verwachting voor landelijke sites met grondsporen uit de metaaltijden, de

Romeinse periode en de vroege middeleeuwen; in situ bewaring van steentijd artefactensites wordt niet verwacht, daarvoor zijn de landschappelijke kenmerken niet gunstig. Een landelijke archeologische site kenmerkt zich door een verspreiding van gebouwen en activiteitenzones op een grotere oppervlakte, deze kan niet gevat worden op een kleine oppervlakte van 1380m². Verder vooronderzoek van zo'n kleine zone zal geen nuttige archeologische kenniswinst kunnen bijbrengen en wordt dus niet geadviseerd. De ophoging van de rest van het terrein met de uitgegraven grond zal geen verstoring veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, hier wordt eveneens geen verder onderzoek geadviseerd.

Er zijn geen verdere archeologische maatregelen nodig en de rapportering kon beperkt blijven tot een archeologienota met beperkte samenstelling.